

BCN
pels Drets
Humans

**Oficina
d'Afers
Religiosos**

Gran Via de les Corts Catalanes 958, baixos
08018 Barcelona
T. 933 084 878
F. 933 082 645
oar@bcn.cat
www.bcn.cat/dretscivils

Un servei de:

Gestionat per:

L'Oficina d' Afers Religiosos – OAR ^❶ és una oficina de titularitat municipal que pertany a la Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona. És un servei municipal que, des de la laïcitat, permet un coneixement profund i actualitzat del fenomen religiós a la ciutat, garantint el dret a la llibertat religiosa amb la voluntat de gestionar amb autoritat democràtica la diversitat de creences presents a la ciutat tot facilitant la interacció dels diferents grups religiosos amb el territori de manera no traumàtica, a la vegada que afavorint la seva participació i implicació en el desenvolupament comunitari.

L'OAR començà a gestar-se a finals dels anys 90 però rebé un impuls definitiu durant el 2005; s'inicià una nova etapa, amb una redefinició d'objectius, una ampliació de recursos, i l'externalització de la gestió a una entitat amb experiència en l'àmbit de la diversitat religiosa: el Centre Unesco de Catalunya. S'aconseguí tenir contacte habitual amb les comunitats, sobre les quals s'elaborà un mapa físic i del seu pensament religiós, es convertí en un servei d'interlocució per a tothom i s'aconseguí ser el punt de referència municipal per a les comunitats religioses de la ciutat. L'OAR demostrà i continua demostrant ser un bon instrument de mediació i resolució de conflictes vinculats a l'exercici del dret a la llibertat de consciència i religiosa. Des de l'OAR es col·labora i continua col·laborant habitualment amb els serveis municipals, amb els districtes, amb les comunitats, amb la ciutadania, etc, amb la finalitat de conduir i resoldre els conflictes de diferents drets a vegades contraposats.^❷

En l'actualitat l'OAR es troba ubicada a la Gran Via de les Corts Catalanes 958 (baixos) i compta amb un equip de treball integrat per una coordinadora, tres tècnics especialistes en diversitat religiosa i en mediació i una persona a serveis administratius

RAÓ DE SER DE L'OAR

En l'entorn europeu és habitual que les administracions estatals i fins i tot regionals disposin de departaments específics per a la gestió de la llibertat i diversitat religioses. La novetat fou que fos una ciutat la que fos dotada d'una oficina especialitzada. Les raons perquè això succeeixi són múltiples i convergents.

Raons per a la seva existència:

- 1) L'OAR** és la constatació que la identitat religiosa té un pes específic considerable per a una part important de la ciutadania, juntament amb la convicció que el seu reconeixement públic pot tenir un valor afegit no disgregador, sinó integrador. Així doncs les diferències motivades per la religió no han de *sobredimensionar-se* però ignorar-les o fins i tot menysprear-les, a més a més d'atemptar en contra del dret a la llibertat religiosa i de pensament, pot propiciar un sentiment de rebuig (en aquest sentit, cal destacar la valoració positiva que emeten algunes entitats religioses de la simple existència de l'OAR, o d'accions simbòliques com l'enviament d'una carta de felicitació institucional a tots els centres de culte corresponents en ocasió de les festivitats principals de cada tradició).
- 2) L'OAR** procura acompanyar la definició i l'aplicació de totes aquelles prerrogatives municipals que tenen un efecte directe sobre l'exercici de la llibertat religiosa i/o de pensament. Per exemple, en la construcció o obertura de llocs de culte, en l'ús d'equipaments de titularitat municipal, en l'autorització d'activitats en espais públics, en el control de la contaminació acústica, en la formació de personal de cementiris, etc. Disposar d'una oficina com l'OAR ha de facilitar que la política municipal en relació a les activitats religioses (que sempre existeix, explícitament o implícitament) es desenvolupi tenint en compte el punt de vista del col·lectiu afectat i, per tant, s'asseguri un major grau de satisfacció.

^❶ Des de l'1 de setembre de 2008 deixà d'anomenar-se Centre Interreligiós de Barcelona amb la voluntat d'acostar una mica més la seva denominació a la tasca que realitza, dia a dia, amb les comunitats religioses i la ciutadania de Barcelona.

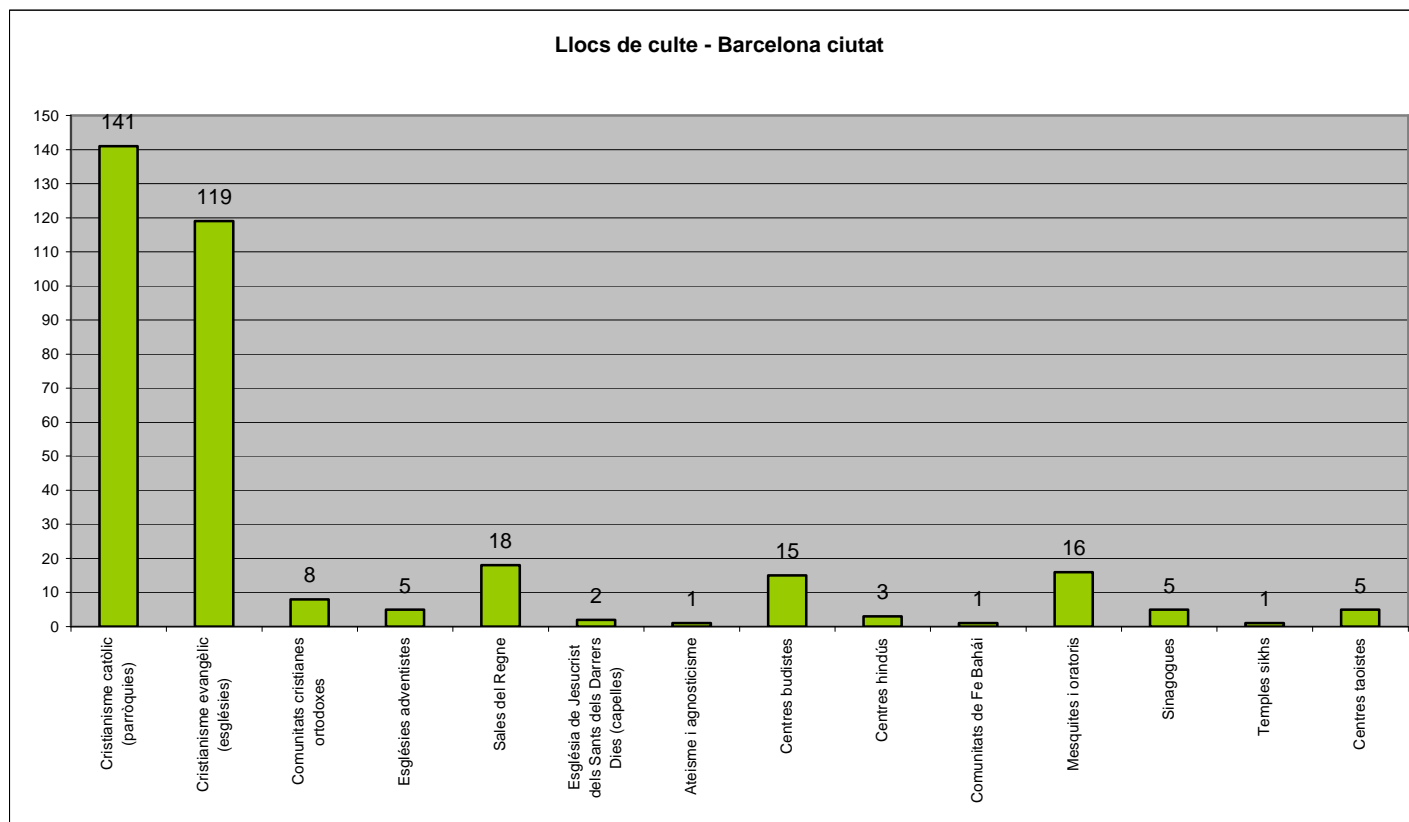
^❷ Consulteu el web de l'OAR: http://www.bcn.cat/centre_interreligios

- 3) És obligació de l'administració assegurar l'ordre públic i, per extensió, la convivència. Les friccions entre sectors de la ciutadania a vegades es produeixen agafant com a fonament (o pretext) les conviccions o les pràctiques religioses. **L'OAR** respon a la necessitat de desactivar tensions que es produeixen tant en un pla intangible (per exemple, la hostilitat enfront tot allò que provingui d'una o altra religió) com en el pla tangible (per exemple, quan una pràctica religiosa esdevé molesta al veïnatge per motiu de soroll).

ENTITATS RELIGIOSES

Gràcies al mantingut contacte amb les comunitats religioses i de pensament de la ciutat, podem constatar que a Barcelona existeixen actualment⁹:

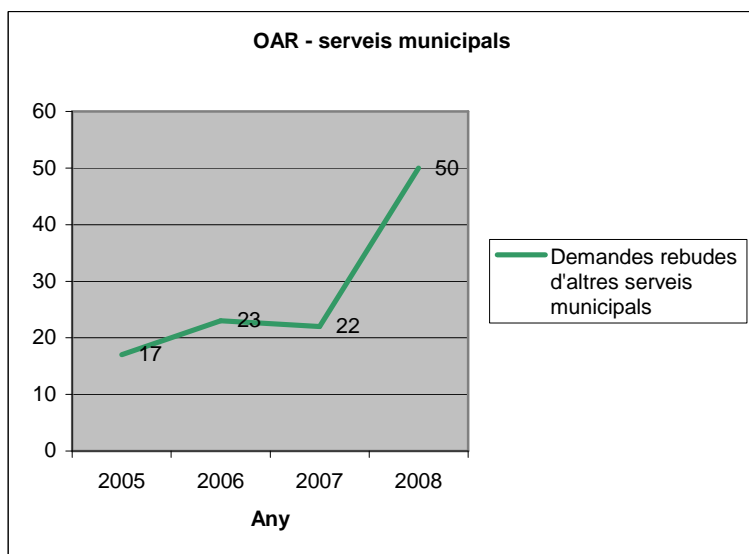
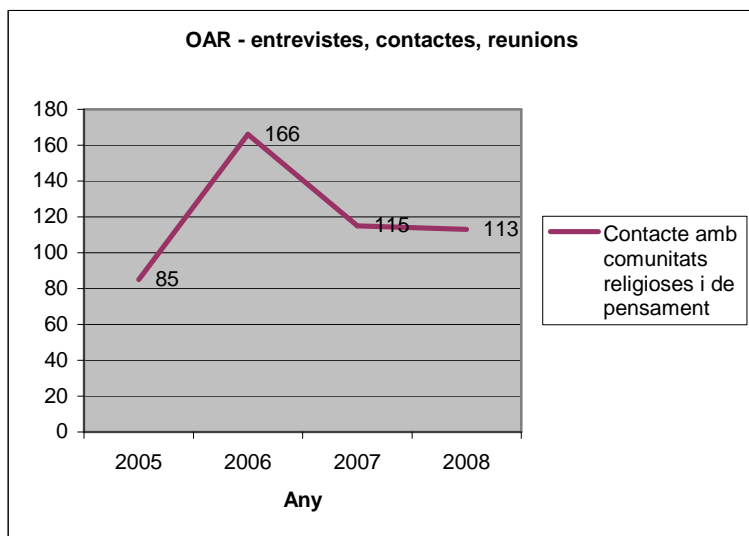
- 141 parròquies catòliques
- 119 esglésies evangèliques
- 8 comunitats ortodoxes
- 5 esglésies adventistes
- 18 sales del Regne dels Testimonis Cristians de Jehovà
- 2 capelles de l'Església de Jesucrist dels Sants dels Últims Dies
- 1 entitat atea
- 15 centres budistes
- 3 centres hindús
- 1 centre Bahá'í
- 16 oratoris islàmics
- 5 sinagogues
- 1 temple sikh
- 5 centres taoistes.

ACTIVITATS

L'activitat de l'OAR es pot agrupar en el següents eixos:

⁹ Veure annexes: 1 i 2

1. **La interlocució.** L'OAR canalitza i/o facilita la comunicació entre l'Ajuntament de Barcelona i les comunitats religioses o de pensament presents a la ciutat. Exerceix la funció d'oficina especialitzada en l'atenció al ciutadà, acompanyant o assessorant a les entitats religioses que ho sol·licitin en el tracte amb qualsevol departament municipal. Exemples habituals són les gestions relacionades amb l'obertura d'un nou lloc de culte, amb el lloguer d'una sala o un equipament municipal o amb l'assessorament en la sol·licitud de subvencions. Al mateix temps, gràcies al manteniment de contactes regulars amb tots els grups, l'OAR disposa d'un coneixement de primera mà que li permet oferir assessorament i/o col·laboració a l'Ajuntament en qüestions relacionades amb ells. Exemple d'això és la col·laboració amb els serveis de prevenció, la policia local o els responsables de serveis personals. La intervenció en la detecció de situacions de tensió o de conflicte de convivència on el factor religiós hi juga un paper clau, i actuar en aquells casos en els quals es creu oportú intervenir, que sol ser en clau de **mediació**. Per exemple alguna església evangèlica que genera queixes veïnals a causa d'un excés de soroll o la

sobresaturació de places d'aparcament de la zona, un oratori o mesquita islàmics que susciten el rebuig de veïns per motius d'aparença, etc. Així doncs, exercir la interlocució amb les comunitats religioses o de pensament en nom de l'Ajuntament, esdevenir el referent municipal intern en aquesta matèria, i facilitar els processos administratius o conviviais en què estiguin involucrades comunitats religioses o de pensament, és un dels tres eixos claus de l'OAR.

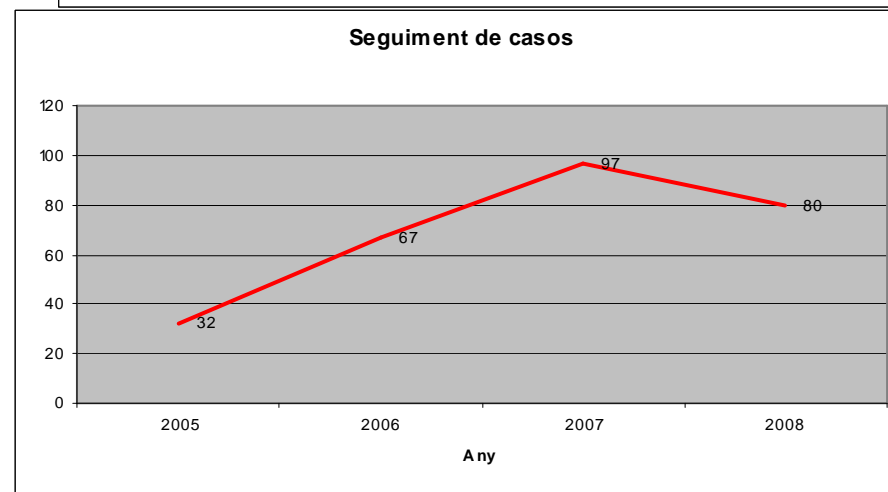
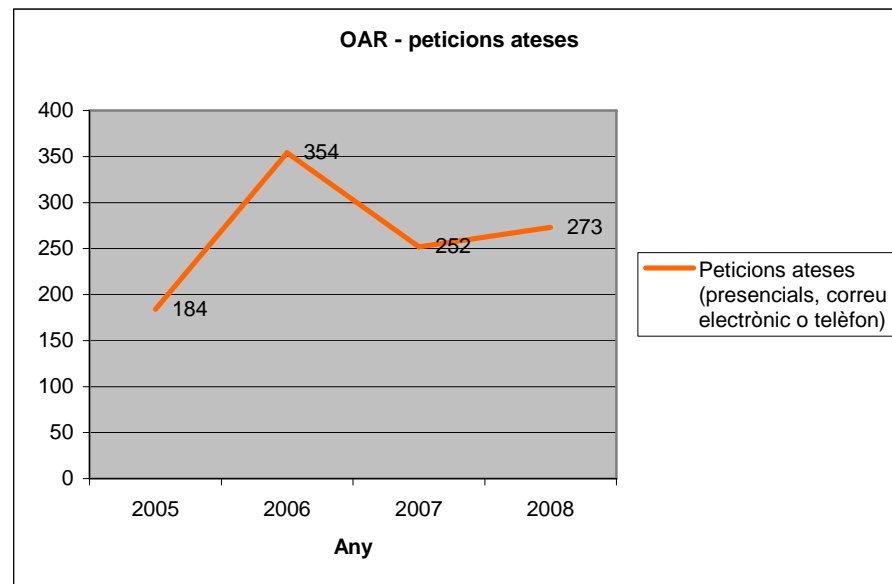
2. **La informació, formació i diàleg** sobre la diversitat religiosa present a la ciutat de Barcelona, amb l'objectiu de propiciar un grau més alt de coneixement i de respecte. Per exemple, es publica bimestralment un butlletí electrònic que recull la informació d'activitats organitzades per entitats religioses, s'organitzen diversos cicles de conferències (de manera autònoma o conjuntament amb alguna altra entitat), programes de visites organitzades a llocs de culte, tallers per a escoles obres diversitat religiosa, etc. En aquest apartat s'ha d'incloure també el suport logístic o institucional a diverses iniciatives interreligioses existents a Barcelona, així com també la implicació directa en la seva creació en algun barri especialment sensible (per exemple, Trinitat Vella).

L'activitat de l'OAR s'ha convertit en un referent per a altres capitals catalanes, espanyoles, europees i mundials on l'experiència de l'OAR hi ha estat exposada. Les seves apostes per a activitats que a la ciutat no existien, assentaren un precedent que esdevingué referent per a altres entitats.

Eixos principals d'actuació:

- I. **Canalitzant o facilitant la comunicació** entre l'Ajuntament de Barcelona i les comunitats religioses o grups de consciència presents a la ciutat.
- II. **Mantenint i incrementant exponencialment** el contacte amb els serveis municipals i/o entitats no confessionals del territori.
- III. **Organitzant, col·laborant i donant suport** a diverses activitats en diversos formats – fent participar a les comunitats -: cicles de conferències, xerrades, portes obertes, intervencions en taules rodones, etc⁹. Juntament amb aquestes activitats, i a conseqüència de l'augment del contacte amb altres entitats i ens de l'administració pública, s'han organitzat o co-organitzat activitats per a serveis municipals o entitats no confessionals; la taula rodona *Religió de la gent novvinguda* organitzat a petició del Centre Cultural "Els Propis" (districte de Nou Barris), o el cicle de conferències *Religions a la vida* quotidiana coorganitzat amb Biblioteques de Barcelona, o una xerrada de formació coorganitzada a petició de la Policia Comunitària del districte de Sant Martí per presentar el servei de la policia a comunitats protestants del territori, són tres exemples clars d'aquesta nou eix de formació i interlocució que ha gaudit últimament d'un positiu increment.

Algunes de les activitats anuals destacades on l'OAR hi ha actuat com a organitzadora o col·laboradora són:

2005 (Maig - desembre):

⁹ El cicle "Cruïlla de Creences" organitzat durant tres anys n' és un exemple clar

- o Informe a petició de TMB sobre l'adaptació de la indumentària corporativa a les peces i formes de vestir o als complements prescrits per tradicions religioses
- o Inici del cicle "Cruïlla de Religions" 2005-2006 que permet conèixer de primera mà les diverses religions i creences de la ciutadania de Barcelona
- o Co-organització de les Jornades de Portes Obertes al districte de Ciutat Vella
- o Carpa "Mirador de Creences" durant les festes de la Mercè, estand informatiu i exposició "Mirades en Diàleg"
- o "10 x 10 Drets Humans a la Ciutat", participació en l'organització de la setmana dedicada al dret a la llibertat de consciència i religió
- o Col·laboració activa en l'organització de la primera edició del "Parlament Català de les Religions"
- o Col·laboració en l'organització del "I Congrés de Feminisme Islàmic"♦
- S'ha explicat i presentat el servei de l'OAR a Madrid (Espanya), Bali (Indonèsia), París (França), Ginebra (Suïssa)

2006:

- o Trobada de l'Alcalde de Barcelona, el senyor Jordi Hereu, amb representats de comunitats religioses i de pensament de la ciutat
- o Suport al II Congrés d'Imams i Presidents de Mesquites de Catalunya
- o Col·laboració en l'elaboració de la Guia de la Ciutat
- o Cicle "Cruïlla de Creences" 2006-2007 (anteriorment anomenat "Cruïlla de Religions")
- o Cicle de conferències i visites a llocs de culte al districte de Gràcia
- o Co-organització de les Jornades de Portes Obertes al districte de Ciutat Vella
- o Inici de tallers sobre diversitat religiosa i visites d'escoles de secundària a llocs de culte de la ciutat
- o Col·laboració en el Congrés Internacional sobre Religions i Diversitat Cultural – Mediació per a la Cohesió Social en Zones Urbanes celebrat a Barcelona
- S'ha explicat i presentat el servei de l'OAR a Berlín (Alemanya), Vancouver (Canadà), Nicòsia (Xipre), Ginebra (Suïssa), Nantes (França), Andorra la Vella (Andorra) i Lyon (França)

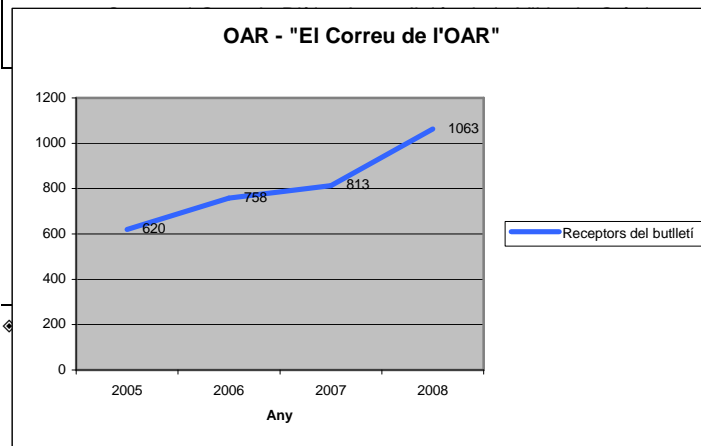
2007:

- o Participació en el congrés "Islam i Fet nacional a Catalunya";
- o Elaboració de la "Guia de recursos per a l'acollida de persones immigrades" en col·laboració amb el Gabinet Tècnic d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona;
- o Gestió del directori sobre "religió" de la pàgina web de l'Ajuntament de Barcelona: <http://www.bcn.cat>;
- o Cicle "Cruïlla de Creences" 2007-2008;
- o Coorganització amb Biblioteques de Barcelona del cicle de conferències "Religions a la vida quotidiana";
- o Co-organització de les Jornades de Portes Obertes al districte de Ciutat Vella;
- o Families Forum
- o Continuació de la preparació i realització de tallers i visites a llocs de culte per part d'escoles de secundària;
- o Col·laboració en la Trobada de la Xarxa Internacional sobre Religions i Mediació en Zones Urbanes celebrada a Lleida;
- S'ha explicat i presentat el servei de l'OAR a Nanjing (Xina) i Budapest (Hongria);

2008:

- o Trobada de l'Alcalde de Barcelona, el senyor Jordi Hereu, amb representats de comunitats religioses i de pensament de la ciutat;
- o Gestió del directori sobre "religió" de la pàgina web de l'Ajuntament de Barcelona: <http://www.bcn.cat>;
- o Elaboració d'una unitat didàctica *Llocs de culte, espais per descobrir* per a les escoles;

...t per iniciativa de comunitats religioses de la zona;
...i Viareggio (Itàlia);

Cal destacar a banda d'aquestes activitats, l'elaboració del **Correu de l'OAR** un butlletí electrònic bimestral on les comunitats religioses i de pensament poden veure publicades les seves activitats diàries o puntuals.

...a l' islam; aquest congrés va tenir lloc a Barcelona amb un enorme ressò internacional, especialment en el món islàmic

Així doncs totes aquestes activitats són un reflex clar del flux de canals de comunicació que aborden i envolten l'entorn de l'OAR.

Cal recalcar que l'Oficina d'Afers Religiosos ha abordat amb valentia la contraposició del dret a la llibertat religiosa amb altres drets. Del diàleg dels drets se n'ha extret el compromís i el deure de la convivència i el respecte mutu. Cal esmentar que a banda d'aquestes activitats se n'han realitzat altres com el suport a grups de Diàleg Interreligiós de la ciutat.

REPTES DE FUTUR

Actuant sempre a favor de la defensa del dret a la llibertat religiosa i de pensament constatada en diversos documents internacionals (la Declaració Universal dels Drets Humans⁶, la Constitució Espanyola⁶, la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans de la Ciutat⁶) l'OAR pretén seguir creixent dins i al voltant de l'entorn religiós, municipal i social de la ciutat de Barcelona.

Les **eines** bàsiques de les que gaudeix i pretén continuar fent-ne bon ús són:

- a. el contacte freqüent amb les comunitats religioses i de pensament de la ciutat que inicià a mitjans del 2005 i ha continuat amb gran èxit.
- b. el contacte mantingut amb altres ens municipals i/o entitats no confessionals gaudint així d'una simbiosi positiva que poc a poc ha estat efectiva i enriquidora;
- c. la contínua participació en activitats, ja sigui com a agent actiu, passiu o de suport, permetent així que la ciutadania pugui dibuixar un esquema de la diversitat religiosa, en general, i del seu territori, en concret; en definitiva posar l'àmbit de la religió a l'abast de tot ésser social;

Aquests eixos han permès i continuen permetent desdibuixar any rere any l'àmbit de la diversitat religiosa com quelcom forani, disgregador o privat (entès com a privat, un no-reconeixement públic), esdevenint poc a poc un element comú social, integrador i que pot gaudir i ha de gaudir d'un reconeixement públic.

⁶ Article 18: *Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret comporta la llibertat de canviar de religió o de convicció i la de manifestar-les individualment o en comú, en públic i en privat, mitjançant l'ensenyament, la predicació, el culte i l'acompliment de ritus.*

⁶ Article 16:

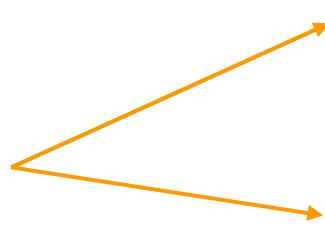
1. *Es garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i de les comunitats sense cap més limitació, quan siguin manifestats, que la necessària per al manteniment de l'ordre públic protegit per la llei.*
2. *Ningú podrà ser obligat a declarar quant a la seva ideologia, religió o creences.*
3. *Cap confessió tindrà caràcter estatal. Els poders públics tindran en compte les creences religioses de la societat espanyola i mantindran les conseqüents relacions de cooperació amb l'Església Catòlica i les altres confessions.*

⁷ Article 3:

Dret a la llibertat cultural, lingüística i religiosa:

1. *Es reconeix el dret dels ciutadans i ciutadanes a exercir i desenvolupar la llibertat cultural.*
2. *Tots els ciutadans i ciutadanes tenen el dret a exercir la seva llibertat lingüística i religiosa. Les autoritats municipals, en col·laboració amb les altres administracions, fan tot allò necessari per tal que els infants de grups lingüístics minoritaris puguin estudiar la llengua materna.*
3. *La llibertat de consciència i de religió individual i col·lectiva queda garantida per les autoritats municipals a tots els ciutadans i ciutadanes. En el marc de la legislació nacional, les autoritats municipals duen a terme totes les accions necessàries per garantir aquest pret i vetllen per evitar la creació de guetos.*
4. *En el respecte del laïcisme, les ciutats afavoreixen la tolerància mútua entre creients i no creients, com també entre les diferents religions.*
5. *Les autoritats municipals conreen la història de la seva població i respecten la memòria dels difunts, tot assegurant el respecte i la dignitat dels cementiris.*

En la mateixa línia existeix la voluntat i la decisió de treballar i dirigir l'eix d'informació-formació-diàleg cap a dos objectius clars – sense deixar de banda la voluntat de cobrir totes les demandes que puguin ser formulades –:

-
- ① Continuar oferint i promovent l'oferta de visites a llocs de culte a les escoles de secundària. L'objectiu de l'OAR és que cada vegada siguin més les escoles que participin d'aquest projecte, ja que la normalització de la diversitat religiosa, treballada des de l'escola, és un dels puntuals per a la construcció de la convivència del futur.
 - ② Continuar facilitant espais de formació als treballadors municipals que en la seva tasca quotidiana intervenen d'una o altra manera en situacions on l'àmbit religiós hi és present. D'aquesta manera l'Ajuntament de Barcelona cada vegada serà més sensible a una realitat a la que es va comprometre a través de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans de la Ciutat.

ANNEX 1

Comunitat	Ciutat Vella	Gràcia	Les Corts	Sants-Monjuïc	Sant Andreu	Sant Martí	Sarrià-St Gervasi	Horta-Guinardó	Eixample	Nou Barris	TOTAL
Cristianisme catòlic (parròquies)	17	11	5	14	10	16	18	15	21	14	141
Cristianisme evangèlic (esglésies)	7	6	1	24	12	19	6	12	7	25	119
Cristianisme ortodox (comunitats)	0	0	3	2	0	1	0	0	2	0	8
Esglésies adventistes	1	0	0	0	0	1	0	1	2	0	5
Sales del Regne	1	1	0	4	1	1	1	4	2	3	18
Església de Jesucrist dels Sants dels Darrers Dies (capelles)	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	2
Ateisme i agnosticisme	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Centres budistes	4	4	2	0	0	0	0	1	4	0	15
Centres hindús	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Comunitats de Fe Bahá'í	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Mesquites i oratoris	9	0	0	2	2	3	0	0	0	0	16
Sinagogues	2	1	1	0	0	0	1	0	0	0	5
Temples sikhs	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Centres taoistes	0	2	0	1	0	0	1	0	1	0	5
TOTAL	43	26	14	48	25	42	27	34	39	42	340

